

רע"פ 4278/16 - אברהם לסט נגד הועדה המקומית לתכנון ובניה בני ברק

בבית המשפט העליון

רע"פ 4278/16

כבוד השופט א' שהם
אברהם לסט

לפני:
המבקש:

נ ג ד

הועדה המקומית לתכנון ובניה בני ברק

המשיבה:

בקשת רשות ערעור על פסק דינו של בית המשפט
המחוזי בתל אביב-יפו, מיום 14.4.2016, בעפ"א
7213-09-15, שניתן על ידי כב' השופטת ט' חיימוביץ

בשם המבקש: עו"ד אביר בראל

החלטה

1. לפניי בקשת רשות ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי בתל אביב-יפו (כב' השופטת ט' חיימוביץ), בעפ"א 7213-09-15, מיום 14.4.2016, בגדרו התקבל חלקית ערעורו של המבקש על פסק דינו של בית משפט השלום בבני ברק (כב' השופט א' סלע) (להלן: בית המשפט לעניינים מקומיים), בת"פ 386/14, הכרעת דין מיום 21.5.2015 וגזר דין מיום 2.7.2015.

רקע והליכים קודמים

2. נגד המבקש הוגש כתב אישום המייחס לו עבירה של אי קיום צו שיפוטי, לפי סעיף 210 לחוק התכנון והבניה, התשכ"ה-1965 (להלן: חוק התכנון והבניה). מעובדות כתב האישום עולה, כי המבקש הורשע בבית המשפט לעניינים מקומיים בבני ברק בביצוע עבודות בניה ללא היתר כדן (ת"פ 89/96 ות"פ 90/96), וביום 17.2.1997 נגזר דינו. במסגרת גזר הדין, הורה בית המשפט למבקש להרוס את המבנים נשוא כתב האישום (סככה בשטח של כ-36.98 מ"ר וכן סככה ששטחה 363.69 מ"ר), וזאת עד ליום 17.2.1997, אלא אם יושג היתר כדן עד מועד זה. במסגרת מספר ביקורות שנערכו לאחר יום 17.2.1997, נמצא כי המבנים לא נהרסו, וכי לא ניתן למבקש היתר בניה כדן.

3. ביום 21.5.2015, הרשיע בית המשפט לעניינים מקומיים את המבקש, לאחר ניהול משפט הוכחות, בעבירה שיוחסה לו בכתב האישום. בית המשפט קבע, כי המבקש לא הרס את המבנים כפי שנצטווה, ודחה את הטענה לפיה חלוף הזמן מנע מהמבקש לתמוך בטענותיו. בהתייחסו לטענת ההגנה מן הצדק שהעלה המבקש, קבע בית המשפט כי המאשימה אמנם לא פעלה במשך שנים רבות כנגד המבקש, וכי קיימת בעייתיות בהתנהלותה, אם כי "מטרת החלתה של ההגנה היא לעשות צדק עם הנאשם, ולא לבוא חשבון עם רשויות האכיפה על מעשיהן הנפסדים". במקרה דנא, קבע בית המשפט, כי "שקלול כלל האינטרסים, מביא למסקנה שאי הנחת שיש מהמעט שהוכח באשר להתנהלות הרשות [...] - אין בה כדי להביא לזיכויו הנאשם [המבקש] או לביטול כתב האישום".

4. בית המשפט לעניינים מקומיים גזר את דינו של המבקש, ביום 2.7.2015. בגזר דינו, עמד בית המשפט על תכליות הענישה הפלילית לפי חוק התכנון והבניה, וציין כי מעשיו של המבקש לוקים בחומרה יתרה. וזאת, משום שעסקין בסככות הפרושות על פני שטח נרחב, אשר שימשו לפעילות עסקית, תוך הפרת צווים שיפוטיים, במשך תקופה העולה על 15 שנים. בנסיבות אלו, קבע בית המשפט, "על העונש ההולם היה לכלול מאסר בפועל", וקנס בסכום הגבוה מהמתחם לו עתרה המאשימה (30,000 ₪ עד 80,000 ₪). לצד הקולה, התחשב בית המשפט בשיהוי הרב, "הבלתי מוסבר", של המאשימה בהגשת כתב האישום, בדגש על העובדה שרק כאשר הוחלט על הפקעת המקרקעין עליהם עומד עסקו של המבקש, היא החלה לנקוט נגדו בהליכים פליליים. לאור שיקולים אלו, קבע בית המשפט כי צו ההריסה יקום על ידי המבקש, עד ליום 1.1.2016 (להלן: מועד ההריסה), והשית עליו את העונשים הבאים: 4 חודשי מאסר על תנאי, לבל יעבור המבקש, במשך 3 שנים ממועד ההריסה, כל עבירה לפי חוק התכנון והבניה; קנס כספי בסך של 60,000 ₪, או 120 ימי מאסר תמורתו; והתחייבות כספית בסך של 60,000 ₪, לבל יעבור המבקש, במשך שנתיים ממועד ההריסה, עבירה לפי חוק התכנון והבניה.

5. המבקש ערער לבית המשפט המחוזי בתל אביב-יפו, על הכרעת דינו וגזר דינו של בית המשפט לעניינים מקומיים. בערעורו, טען המבקש כי שגה בית המשפט עת העדיף את גרסתו של עד התביעה על פני גרסתו שלו, וכאשר לא העניק משקל ראוי לטענת ההגנה מן הצדק שהועלתה על ידו. ביום 14.4.2016, קיבל בית המשפט המחוזי, באופן חלקי, את ערעורו של המבקש, בציינו כי "אכיפת הצווים כיום, עם היוולדו של אינטרס כלכלי בנכס של המערער [המבקש], מטילה צל כבד על תום הלב של הרשות". נקבע, כי אמנם האינטרס הציבורי הנועץ בהריסת מבנים לא חוקיים גובר על התנהלותה הפסולה של הרשות, אך יש בהתנהלות זו כדי להקל בעונשו של המבקש. לאור זאת, הפחית בית המשפט המחוזי את סכום הקנס שהושת על המבקש ל-10,000 ₪, או 60 ימי מאסר תמורתו. יתר רכיבי גזר הדין הותרו על כנם.

הבקשה לרשות ערעור

6. המבקש הגיש בקשת רשות ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי, היא הבקשה שלפניי. בבקשתו טוען המבקש, כי עולה בעניינו סוגיה עקרונית בעלת חשיבות ציבורית, שעניינה ב"עירוב אינטרסים והשגת מטרות כלכליות של הרשות המקומית בדרכים לא הוגנות". המבקש סבור, כי הערכאות קמא קיבלו את טענתו, לפיה ההליך דנן מהווה חלק מסדרה ארוכה של הליכים פלייליים ואזרחיים שנוקטת נגדו הרשות החל משנת 2011, "על רקע כוונתה להפקיע את חלקו ולהרוס את עסקו לצרכי דרך בלי לשלם לו פיצוי" כדן. ואולם, גורס המבקש, לא ניתן משקל ראוי ל"התעמרות" זו, כמו גם לניסיון השערורייתי של הרשות להשיג מטרות כלכליות בדרכים לא הוגנות, במסגרת גזר דינו. לפיכך, עותר המבקש לביטול עונש המאסר המותנה שהושת עליו, ודחיית מועד ביצוע צו ההריסה עד להשלמת המשא ומתן בין הצדדים.

דיון והכרעה

7. כידוע, רשות ערעור "בגלגול שלישי" אינה ניתנת כדבר בשגרה, והיא מוגבלת למקרים בהם מתעוררת שאלה עקרונית בעלת חשיבות משפטית או ציבורית, החורגת מעניינם הפרטי של הצדדים; או כאשר קיים חשש לאי צדק או לעיוות דין חמור שנגרם למבקש (רע"פ 4699/16 יגודיב נ' מדינת ישראל (15.6.2016); רע"פ 4404/16 ברקוביץ נ' מדינת ישראל (8.6.2016); רע"פ 4251/16 פלוני נ' מדינת ישראל (7.6.2016)). כאשר מופנית הבקשה כנגד חומרת העונש, רשות ערעור תינתן רק כאשר העונש שהושת על המבקש חורג באורח מהותי ממדיניות הענישה הנהוגה במקרים דומים (רע"פ 4097/16 מחמוד נ' מדינת ישראל (24.5.2016); רע"פ 3182/16 ליטן נ' מדינת ישראל (23.5.2016); רע"פ 2139/16 אברמס נ' מדינת ישראל (18.5.2016)). לאחר עיון בבקשה שלפניי ובצירופותיה, סבורני כי היא אינה עומדת באמות המידה אשר נמנו לעיל, ומשכך, יש לדחותה.

8. בבחינת למעלה מן הצורך, אוסיף כי גם לגופו של עניין לא מצאתי מקום להתערב באיזון שנערך על ידי בית המשפט המחוזי בסוגיית יישום ההגנה מן הצדק במקרה דנן. לא נעלמה מעיני התנהלותה הבעייתית של הרשות, וריח חוסר תום הלב העולה מהדרך בה פעלה בעניינו של המבקש. עם זאת, נראה כי בית המשפט המחוזי נתן את דעתו, בכובד ראש, לסוגיה זו, שעה שהקל בעונשו של המבקש. ויודגש, נוכח הנסיבות החמורות של ביצוע העבירות, המצביעות על הפרת צווים שיפוטיים במשך שנים רבות, לצורך תפעול עסקו של המבקש - העונש שנגזר עליו בסופו של יום, אינו סוטה כלל ממדיניות הענישה המקובלת והראויה. כמו כן, אינני מוצא ליתן ארכה נוספת לביצוע צווי ההריסה.

9. לאור האמור, הבקשה לרשות ערעור נדחית בזאת.

ניתנה היום, י"ז בסיון התשע"ו (23.6.2016).

ש ו פ ט